

ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบ

ประชาธิปไตย กรณีศึกษา: ตำบลธาตุ

อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

Attentiveness to Democratic Politics of Youth in That Sub-district, Wang Hin District, Sisaket Province.

วันที่รับบทความ: 3 มิถุนายน 2564

สุเทวี คงคุณ¹

วันที่แก้ไขบทความ: 13 กันยายน 2564

วันที่ตอบรับบทความ: 19 กันยายน 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยและศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เยาวชนตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ อัตราร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56 อยู่ในช่วงอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 47 เยาวชนส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนนครศรีรัตนวิทยา คิดเป็นร้อยละ 48 และเยาวชนส่วนใหญ่ศึกษาระดับชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 48 ระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$, $S.D. = 0.92$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อันดับแรกคือด้านสถาบันการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันครอบครัว และลำดับสุดท้ายคือ ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชนแนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยด้านสถาบันการศึกษาควรจัดตั้งแหล่งเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชน ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชนควรมีการพูดคุยและมีส่วนร่วมแบบวิถีประชาธิปไตย ด้านสถาบันสื่อมวลชนควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชนหาวิธีการมุ่งในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านความเข้าใจทางการเมืองควรจัดให้มีเวทีประชาธิปไตยในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองสำหรับเยาวชน

คำสำคัญ: ความตื่นตัวทางการเมือง การเมืองแบบประชาธิปไตย

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
e-mail: sutewee.k@outlook.com

Attentiveness to Democratic Politics of Youth in That Sub-district, Wang Hin District, Sisaket Province.

Received: June 3, 2021

Sutewee Kongkoon¹

Revised: September 13, 2021

Accepted: September 19, 2021

Abstract

The research “Attentiveness to democratic politics of youth in That Sub-district, Wang Hin District, Sisaket Province” aims to study the comment level affecting attentiveness to democratic politics of youths and ways of strengthening the political awareness of youth. The population in this study was 400 people from 3 schools in That Sub-district, Wang Hin District, Sisaket Province. The instruments used were questionnaires. The statistics used were percentage, mean and standard deviation. Research findings were as follows: The general information of informants showed that the majority are mostly female (56%) with the age of 16 years old (47%), the youth were mostly in Nakhon Si Lamduan Wittaya School (48%), and in grade 10 or Mattayom 4 (48%). The study revealed medium level of overall political attentiveness among youths. ($\bar{X} = 3.15, S.D. = 0.92$) When each factor was studied, educational institute was ranked the highest, followed by political awareness, mass media, family institute, and friends and community. The guidelines for strengthening the political awareness of youths: for educational institute, the learning source of democracy should be established for transferring the knowledge of politics. For friends and community, the sharing of political opinion and the democracy stage should be held. For Mass media, it should be emphasized on public relation to approach the youth groups by searching for motivation technique as well as providing convenience for political participation and political awareness for the youths to have stage to express their political opinions.

Keywords: Attentiveness, Democratic politics

---

¹ Lecturer in Political Science Program, College of Law and Government, Sisaket Rajabhat University
e-mail: sutewee.k@outlook.com

บทนำ

การเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นระบบที่เสนอรูปแบบในการปกครองรูปแบบหนึ่งที่หลายประเทศในสังคมโลก เห็นว่า เป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดในบรรดาระบบการเมืองการปกครองที่มีอยู่ในโลกเวลานี้ โดยมีหลักการสำคัญในการปกครองคือความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ความมีเหตุมีผล และการมีสิทธิเสรีภาพ นอกจากนี้ได้มีการกำหนดมาตรการเพื่อทำให้ความเป็นประชาธิปไตยมีความเข้มแข็งและอยู่ร่วมกันโดยสันติวิธีโดยมีการสร้างสถาบันตัวแทน การกำหนดกระบวนการเลือกตั้ง การมีพรรคการเมือง การมีหน่วยงานของรัฐ การใช้เสียงข้างมาก เป็นต้น

พัฒนาการทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ถึงปัจจุบัน นับว่ามีอุปสรรคนานาประการ เช่น การแทรกแซงจากสถาบันอื่นโดยเฉพาะสถาบันทหาร คุณภาพของพรรคการเมือง และนักการเมือง ฯลฯ ปรากฏการณ์รัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้การนำของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบก โดยมีประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อทำหน้าที่บัญญัติรัฐธรรมนูญใหม่ตามกระบวนการและขั้นตอนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2549 เป็นการตัดตอนพัฒนาการเรียนรู้ของภาคประชาชน ในการต่อสู้และเรียนรู้วิธีการจัดการกับเผด็จการในรูปแบบประชาธิปไตย ประชาชนมีประสบการณ์ในการจัดการกับเผด็จการทหารที่ใช้ปืนและความกลัวเป็นอาวุธ แต่ประชาชนยังขาดประสบการณ์ในการต่อสู้กับรัฐบาลเผด็จการทุนนิยม การใช้จ่ายเงินและความโลภเป็นตัวสะกดพลังของสังคม รัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 แม้จะหยุดยั้งกระบวนการเติบโตของพลังภาคประชาชนแต่เป็นเพียงชั่วคราวเท่านั้น (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2550, หน้า 31)

นับตั้งแต่ปลายรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411-2453) เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พร้อมกับปรารถนาที่จะให้ประเทศ มีการปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญ ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 (พ.ศ. 2453-2468) ทรงครองราชย์ แนวพระราชดำริทางการเมืองการปกครองของพระองค์เป็นไป ในเชิงอนุรักษนิยมและทรงมีพระราชดำริว่า ชาวไทยยังไม่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่การเมือง การปกครอง โดยรัฐธรรมนูญและรัฐสภา ส่วนหนึ่งเห็นได้จากการปกครองท้องถิ่น รูปแบบสุขาภิบาลที่ไม่สำเร็จ อย่างไรก็ตามพระองค์ทรงได้ปูพื้นฐานการเมืองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยไว้หลายประการ เช่น ทรงให้เสรีภาพแก่หนังสือพิมพ์ และทรงตั้งดุสิตธานีสถาน ฝึกหัดการปกครองระบอบประชาธิปไตย จนกระทั่งถึงรัชสมัยพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 (พ.ศ. 2468-2477) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศจากการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นการปกครองโดยประชาชน และมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดสำหรับใช้ในการปกครองประเทศ นับจากนั้นประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญประกาศใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาจนทุกวันนี้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2548, หน้า 20)

การศึกษาไทยกับการปลูกฝังระบอบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนของประเทศไทย ในปัจจุบัน มีสภาพทางการเมืองที่มีปัญหาทางความคิดเห็นมีการแตกแยกปะทะทางความคิดอย่างรุนแรง ทำให้หวัง เกรงว่าสังคมไทยจะหาทางออกไม่ได้และนำไปสู่ความตกต่ำในด้านต่าง ๆ เพราะทุกคนมัวมุ่งไปกับการ เสนอข่าวสารของสื่อ และการโฆษณาชวนเชื่อของแต่ละฝ่าย ไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งใน สังคมไทยกำลังตกอยู่ในภาวะขาดที่พึ่งทางความคิด และแบบอย่างอันเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง การปลูกฝังประชาธิปไตยต่อเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่ง ในสภาวะแบบนี้ เราจำเป็นต้องสร้าง เยาวชนรุ่นใหม่ที่มีความรู้และเข้าใจการเมืองอย่างแท้จริง จึงสามารถวิเคราะห์ได้อย่างเข้าใจและเท่าทัน กับสิ่งที่แอบแฝง ประชาธิปไตยเข้ามามีอิทธิพลทางการเมือง เยาวชนไทยในกลุ่มวัยรุ่นเป็นบุคคลที่กำลัง หาเอกลักษณ์ของตนเอง วัยรุ่นมีการคิดอย่างมีเหตุผลเชิงตรรกะในรูปแบบนามธรรม ซึ่งเป็นช่วงวัยที่จะได้รับ การชักนำไม่ว่าจะเป็นในทางที่ดี หรือในทางที่ไม่ดีได้ง่าย ดังนั้นการชักจูงให้เยาวชนมีจิตสำนึก ประชาธิปไตย และบุคลิกภาพประชาธิปไตยตั้งแต่วัยแรกเริ่มเข้าสู่หน้าที่ตามระบอบการปกครอง แบบประชาธิปไตย ก็จะทำให้เขาเหล่านั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยจน สามารถเป็นตัวแบบในสังคม จากนั้นจึงค่อย ๆ ขยายผลไปยังผู้ใหญ่ และกลุ่มสังคมอื่นต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน ในการเมืองแบบประชาธิปไตย เพราะในอนาคตกลุ่มเยาวชนเหล่านี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การปลูกฝัง แนวคิด อุดมการณ์ความเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้อง จึงเปรียบเหมือนเป็นการเพาะพันธุ์ และเยาวชนใน ตำบลธาตุมีจำนวนที่มีความเหมาะสม มีความสนใจในเรื่องการเมือง ประชาธิปไตย ซึ่งสังเกตจากการ จัดกิจกรรมภายในโรงเรียนของตำบลธาตุที่มีการจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาเรื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยกรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในประเด็นด้านสถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านความเข้าใจทางการเมืองของเยาวชน เพื่อให้เห็นมิติที่เป็นมุมมองของเยาวชน ในเรื่องประชาธิปไตยและแนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนต่อไป

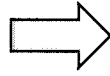
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบ ประชาธิปไตย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการศึกษาความคิดเห็นการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบ ประชาธิปไตยกรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

ข้อมูลพื้นฐาน
1. เพศ
2. อายุ
3. สังกัดโรงเรียน
4. ระดับชั้นปีการศึกษา

ความตื่นตัวทางการเมืองในการเมืองแบบประชาธิปไตย
1. ด้านสถาบันครอบครัว
2. ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน
3. ด้านสถาบันการศึกษา
4. ด้านสถาบันสื่อมวลชน
5. ด้านความเข้าใจทางการเมือง

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวัดระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยกรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันสื่อมวลชน และด้านความเข้าใจทางการเมืองของเยาวชน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ขอบเขตประชากรคือ ประชากรในตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 7,306 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15-20 ปี ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (selection of simple size) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคิดจากสูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, อ้างถึงใน ศิริพงษ์ พงุทธิพันธ์, 2553, หน้า 203) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ .05 คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนโพธิ์ธาตุประชาสรรค์ โรงเรียนหนองทุ่มศรีสำราญวิทยาและโรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยา ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย เพื่อสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนตำบลธาตุ

2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาวิเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม (questionnaire) ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบการศึกษาเรื่องความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยกรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันสื่อมวลชน และด้านความเข้าใจทางการเมือง เป็นคำถามแบบมาตรฐานค่าของ Likert โดยมีค่าเป็น 5 ระดับ คือ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด ระดับความคิดเห็นมาก ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นน้อย ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบได้คำตอบเดียว การกำหนดคะแนนแต่ละช่วงคำตอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ให้เกณฑ์ของระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนทั้ง 5 ด้าน แบบสอบถามมีจำนวน 23 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหา จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

1. ระดับความคิดเห็น ด้านสถาบันครอบครัว จำนวน 5 ข้อ
2. ระดับความคิดเห็น ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน จำนวน 5 ข้อ
3. ระดับความคิดเห็น ด้านสถาบันการศึกษา จำนวน 4 ข้อ
4. ระดับความคิดเห็น ด้านสถาบัน สื่อมวลชน จำนวน 5 ข้อ
5. ระดับความคิดเห็น ด้านความเข้าใจทางการเมือง จำนวน 4 ข้อ

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับจากช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้ (ประคองกรรมสุด, 2538)

ค่าเฉลี่ย	จัดอยู่ในระดับความเห็น
4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยกรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (open ended question)

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ศึกษาคัดเลือกแต่เฉพาะข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าใช้ได้เท่านั้นโดยใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2 ท่านขึ้นไป นำไปใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validation) ผู้วิจัยนำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมในการใช้ภาษาจากนั้นนำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิง

เนื้อหาและตรวจสอบข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดของการวิจัยและครอบคลุมตัวแปรของการวิจัยทั้งหมด เมื่อพบข้อมูลบกพร่องผู้วิจัยจะปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามจนกระทั่งแบบสอบถามมีความตรงเชิงเนื้อหามากที่สุด

5. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยนำไปทดลอง (try out) กับกลุ่มตัวอย่างงานวิจัย คือเยาวชนในตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ โดยกำหนดขนาดตัวอย่างในการทำ try out จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาร์ช โดยได้ค่าความเชื่อมั่น = .894

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากเยาวชนตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยให้ทราบ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด และใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1 เดือน คือ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ตรวจสอบให้คะแนน จากนั้นนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามความเหมาะสม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ หลักสถิติแบบแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ แบ่งระดับความเหมาะสมของดัชนีวัดผลความสำเร็จเป็น 5 ระดับจากทฤษฎีของลิเคิร์ท Likert (1967)

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นและปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย และเพื่อศึกษาแนวทางการ

เสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนรวม 5 ด้าน คือ 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านกลุ่มเพื่อน และชุมชน 3) ด้านสถาบันการศึกษา 4) ด้านสถาบันสื่อมวลชน และ 5) ด้านความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เยาวชนในตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ปี พ.ศ. 2563 จำนวน 400 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (convenience random sampling) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเลือกเป้าหมายที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนโพธิ์ธาตุประชาสรรค์ โรงเรียนหนองหุ้มศรีสำราญวิทยาและโรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยาและนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วัดระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เยาวชนในตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษครั้งนี้ เป็นเพศชาย 177 คน และ เพศหญิง จำนวน 223 คน ส่วนใหญ่อยู่อายุ 16 ปี จำนวน 191 คน รองลงมาอายุ 17 ปี จำนวน 100 คน อายุ 15 ปี จำนวน 75 คนและอายุ 18 ปีจำนวน 34 คนตามลำดับ เยาวชนส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนนครศรีลำดวนวิทยา จำนวน 190 คน รองลงมาคือ สังกัดโรงเรียนหนองหุ้มศรีสำราญวิทยา จำนวน 150 คน และสังกัดโรงเรียนโพธิ์ธาตุประชาสรรค์ จำนวน 60 คน ตามลำดับ และเยาวชนส่วนใหญ่ศึกษาระดับชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 191 คน รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 168 คน และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 41 คน ตามลำดับ

2. ข้อมูลความคิดเห็นและปัจจัยความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา : ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

2.1 ข้อมูลระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือด้านสถาบันการศึกษา รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันครอบครัว และด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ตามลำดับ

2.2 ระดับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ตำบลธาตุ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ด้านสถาบันครอบครัว ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.95 เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือในครอบครัวของท่านมีการติดตามรับฟังข่าวสาร ทางการเมืองผ่านแหล่งข้อมูลและทางสื่อประเภทต่าง ๆ รองลงมาคือ บุคคลในครอบครัวของท่านให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การสนทนาแสดงความคิดเห็นทางการเมืองไปฟังคำปราศรัยนักการเมือง เป็นต้น และข้อที่มี

คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือบุคคลในครอบครัวของท่านเข้าร่วมพูดคุยประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นของชุมชนตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านกาแฟ ร้านอาหาร เป็นต้น

2.3 ระดับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยตำบลธาตุอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.94 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าเรียงลำดับค่าเฉลี่ยคือ ท่านและเพื่อน ๆ สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่งกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี รองลงมาคือ กลุ่มเพื่อนของท่านให้ความสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดมีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือท่านและเพื่อน ๆ เข้าร่วมพูดคุยสนทนาประเด็นทางการเมืองกับสมาชิกคนอื่นในชุมชนตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านกาแฟ ร้านอาหาร เป็นต้น

2.4 ระดับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยตำบลธาตุอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ด้านสถาบันการศึกษา ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีระดับความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ บรรยายภาคการเรียนการสอน มีความเป็นประชาธิปไตย เช่น เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน การรับฟังความคิดเห็นกัน และกัน การแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี รองลงมาคือ ครู อาจารย์ในสถาบันศึกษามีความเป็นกันเองและแสดงออกหรือปฏิบัติต่อท่านและเพื่อนนักเรียนด้วยความเสมอภาคและยุติธรรมและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านคิดว่าสถาบันการศึกษาเป็นแหล่งบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางการเมือง

2.5 ระดับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยตำบลธาตุอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ด้านสถาบันสื่อมวลชน ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีระดับความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ เทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารปัจจุบันทำให้ท่านสามารถเข้าถึงข้อมูล ติดตามข่าวสารทางการเมืองได้ รองลงมาคือ สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ท่านและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ สื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ มีอิทธิพลสำคัญในการชักจูงโน้มน้าวความคิดเห็นของท่าน

2.6 ระดับความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตยตำบลธาตุอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็น ด้านความเข้าใจทางการเมือง ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีระดับความคิดเห็นระดับมากที่สุดคือ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าการออกเสียงเลือกตั้งโดยอิสระเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบบประชาธิปไตยที่ท่านจะลงคะแนนให้ใครก็ได้ที่ท่านเห็นชอบ รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าท่านจะเลือกผู้แทนที่ดีจากพรรคการเมืองใดก็ได้ ไม่ว่า

จะเป็นผู้นำที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกับท่านหรือไม่ก็ตามและข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าท่านมีสิทธิแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแม้ว่าจะสอดคล้องหรือแตกต่างกับผู้อื่น

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา: ตำบลธาตุ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย ตำบลธาตุ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมาในภาพรวมทั้ง 5 ด้านภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แข่งไฟเราะ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 พบว่า ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถานศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตื่นตัวทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตื่นตัวทางการเมืองด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองอยู่ในระดับมาก มีความตื่นตัวทางการเมืองด้านพฤติกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ภาพรวมการกล่อมเกลாதงการเมืองผ่านสถาบันต่าง ๆ พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีการกล่อมเกลาทงการเมืองมากที่สุด มีจำนวนเท่ากัน 2 สถาบัน คือ สถาบันการศึกษาและสถาบันมวลชน การกล่อมเกลาทงการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถาบันครอบครัว พบว่า โดยรวมสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลาทงการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน พบว่า โดยรวมกลุ่มเพื่อนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลาทงการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถาบันการศึกษา พบว่า โดยรวมสถาบันการศึกษามีส่วนในการกล่อมเกลาทงการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสถาบันสื่อมวลชน พบว่าโดยรวมสถาบันสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลาทงการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง สถาบันทงการเมือง พบว่า โดยรวมและพิจารณาเป็นรายข้อสถาบันทงการเมืองมีส่วนร่วมในการกล่อมเกลาทงการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาในสาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ และการจัดการ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ด้านสถาบันครอบครัว ในระดับปานกลาง คือในครอบครัวของท่านมีการติดตามรับฟังข่าวสารทางการเมืองผ่านแหล่งข้อมูลและทงสื่อประเภทต่าง ๆ รองลงมาคือ บุคคลในครอบครัวของท่านให้เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เช่น ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การสนทนาแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ไปฟังคำปราศรัยนักการเมืองเป็นต้น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพาพร ดันตีสุนทร (2558, หน้า 59) กล่าวถึง เนื่องจากสิ่งแวดลอมทงสังคมที่ไม่เป็นประชาธิปไตย การใช้ชีวิต การงานในสถาบันองค์กรต่าง ๆ จึงมีลักษณะแบบถูกจำกัดทงการมีทัศนคติแบบอุปถัมภ์ การไม่ให้ความเท่าเทียมกันในการ

แสดงออกซึ่งความคิดเห็น ระบบการเลี้ยงดูในครอบครัว ก็ได้รับอิทธิพลนี้ไปด้วย ซึ่งอันที่จริงแล้วการบ่มเพาะตั้งแต่เด็กนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก เพื่อให้เขามีจิตใจที่อ่อนโยน มีคุณธรรม รู้จักการมีเหตุผล แบ่งปัน รู้จักรับฟัง มีการแสดงออก และหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทด้วยการใช้กำลัง และรักความยุติธรรม แต่การเลี้ยงดูเด็กของคนไทย ไม่เป็นประชาธิปไตยเท่าที่ควร เพราะเราสอนเด็กแบบอำนาจนิยมจากการค้ำชืนการใช้ชีวิต ภายในรัฐที่ใช้อำนาจในการปกครองบังคับ เราจึงสอนเด็กโดยใช้ระบบอาวุโสเป็นใหญ่ผูกขาด ความถูกต้องทุกอย่างที่ลูกต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามโดยขาดเหตุผล เด็กไม่เข้าใจว่าเขาควรมีวินัยอย่างไรแต่ต้องคอยเอาใจผู้ใหญ่ พ่อ แม่ ผู้อาวุโสทุก ๆ คนที่อยู่ในครอบครัว เขาจึงไม่มีวินัย ไม่รู้จักรับผิดชอบตัวเอง จัดการตัวเองไม่ได้ ไม่รู้จะปฏิบัติอย่างไร เพราะคตินิยมที่ว่า “เด็กดี คือ ผู้ที่เชื่อฟังผู้ใหญ่” นั่นเอง ดังนั้น ระบบการอบรมเลี้ยงดูจะช่วยสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นได้ก็ตั้งแต่ที่บ้าน ตั้งแต่เล็กด้วยการสร้างสมดุลระหว่างการใช้เสรีภาพ ความรับผิดชอบ และความมีวินัย โดยเฉพาะการสร้างนิสัยให้เป็นผู้มีวินัยที่ควบคุมตัวเองได้ เพราะคำว่า วินัย หมายถึง ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติอย่างสมัครใจจนเป็นนิสัย วินัยเป็นสิ่งสำคัญมากในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นการปกครองตนเอง ดังนั้น ถ้าประชาชนในชาติขาดความรับผิดชอบและไม่มีความมีวินัยในตนเองแล้ว นั้นย่อมหมายถึง การไม่สามารถบังคับหรือควบคุมตัวเองให้อยู่ในกรอบกติกาที่ตนเองและผู้อื่นร่วมกำหนดขึ้นได้ ซึ่งส่งผลทำให้ไม่สามารถที่จะใช้สิทธิในการปกครองอย่างเหมาะสมได้เช่นกัน ซึ่งการเป็นผู้มีวินัย นั้นยังเป็นผู้ที่มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ของตนด้วย คือ มีความรับผิดชอบต่อสถานภาพต่าง ๆ ที่ตนเป็นอยู่ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกของชุมชนของครอบครัว และพลเมืองของประเทศ ซึ่งการมีวินัยนี้มีความจำเป็นมากสำหรับสังคมไทย เพราะคนไทยโดยทั่วไปนั้นมักขาดวินัย แต่ชอบอิสระ ดังคำกล่าวที่ว่า “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้” คนไทยจึงชอบหลบหลีกกฎหมาย หรือระเบียบสังคม เช่น การฝ่าฝืนกฎจราจร การหลีกเลี่ยงภาษี เป็นต้น

ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ในระดับปานกลาง คือท่านและเพื่อน ๆ สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกันด้วยหลักเหตุผลและสันติวิธี รองลงมาคือ กลุ่มเพื่อนของท่านให้ความสนใจและติดตามข่าวสารและประเด็นสำคัญทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันพระปกเกล้าและสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550, หน้า 55) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ “การพัฒนาประชาธิปไตยและค่านิยมของเยาวชนไทย” พบว่า สถาบันที่เยาวชนให้ความเชื่อมั่นค่อนข้างมากเป็นอันดับสูงสุด ได้แก่ โทรทัศน์ รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ และระบุว่ามีความสนใจการเมืองอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสนใจการเมืองร้อยละ 43.9 ขณะที่ร้อยละ 32.8 ระบุว่าไม่ค่อยสนใจ นอกจากนี้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของ “ประชาธิปไตย” ว่าหมายถึงการมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน อยู่ในอันดับมากที่สุดคือ ร้อยละ 14.9 รองลงมาคือการมีอิสระทางความคิดเห็นการกระทำภายใต้กฎหมาย ร้อยละ 10.3 ในขณะที่การเคารพความคิดเห็นของคนส่วนมากอยู่อันดับสาม ส่วนเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกันอยู่ลำดับต่ำที่สุดคือร้อยละ 3.1

ด้านสถาบันการศึกษา ในระดับปานกลาง คือ บรรยากาศการเรียนการสอน มีความเป็นประชาธิปไตย เช่น เปิดโอกาสให้ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน การรับฟังความคิดเห็นกันและกัน การแก้ปัญหาด้วยวิธีสันติวิธี รองลงมาคือ ครู อาจารย์ในสถาบันศึกษามีความเป็นกันเองและ

แสดงออกหรือปฏิบัติต่อท่านและเพื่อนนักเรียน ด้วยความเสมอภาคและยุติธรรมโดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวภา ประคองศิลป์, ฉันทนา กล่อมจิต, กนกอร ยศไพบุลย์ และกฤตกร กล่อมจิต (2547, หน้า 56) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รวมถึงการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเชิงนโยบายของโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องการกำหนดนโยบายที่จะฝึกฝนให้การเรียนรู้แก่นักเรียนในการปกครองตนเอง ได้แก่ การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียนของโรงเรียนและห้องเรียน การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เป็นประชาธิปไตยโดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม แสดงความคิดเห็น และพยายามสร้างบรรยากาศในห้องเรียนมีความเป็นกันเอง อ่อนน้อม และเป็นมิตร รวมถึงให้นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติ และมีโอกาสเลือกเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม หรือชมรมของโรงเรียนได้อย่างอิสระตามความสนใจอย่างแท้จริง

ด้านสถาบันสื่อมวลชน คือ เทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสาร ปัจจุบันทำให้ท่านสามารถเข้าถึงข้อมูลติดตามข่าวสารทางการเมืองได้ รองลงมาคือ สื่อสารมวลชนมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ และบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ทางการเมืองแก่ท่านสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร ปรีดาศา (2545, หน้า 52) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความตื่นตัวทางการเมืองกับพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร กรณีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงปี 2535-2537” พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 63.3 มีความตื่นตัวทางการเมืองน้อย ส่วนผู้อยู่ในเกณฑ์ที่มีความตื่นตัวทางการเมืองมากร้อยละ 36.7 และเมื่อนำไปเทียบความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ผลปรากฏว่าความตื่นตัวทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อสารมวลชน การเปิดรับการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และพฤติกรรมการใช้ประโยชน์และสนองความพึงพอใจ จากการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร นอกจากนี้ เมื่อนำคุณลักษณะประชากรมารวบรวมทดสอบหาค่าความสัมพันธ์ พบว่า เพศ สถานภาพครอบครัว อาชีพ รายได้ และการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความตื่นตัวทางการเมือง ส่วนอายุ และสถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับความตื่นตัวทางการเมือง

ด้านความเข้าใจทางการเมือง ในระดับปานกลาง คือ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่า การออกเสียงเลือกตั้งโดยอิสระเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในระบอบประชาธิปไตยที่ท่านจะลงคะแนนให้ใครก็ได้ที่ท่านเห็นชอบ รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าท่านจะเลือกผู้แทนที่ดีจากพรรคการเมืองใดก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกับท่านหรือไม่ก็ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของ หรูน เพ็งโอ (2550, หน้า 68) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในระดับน้อย ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนอยู่ในระดับน้อย โดยพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะการไปใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก สูงกว่าร้อยละ 62 ส่วนปัจจัยหรือสาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามามีส่วนร่วม

ทางการเมืองระดับท้องถิ่น พบว่า เกิดจากการสมัครใจ สำนึกในหน้าที่ อยากมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก สูงถึงร้อยละ 70 สำหรับปัญหาอุปสรรค ที่คนคิด ความคาดหวัง และแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมการเลือกตั้งท้องถิ่นในอนาคต พบว่า ผู้ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งส่วนใหญ่เห็นว่าสาเหตุที่ทำให้บัตรเสียเกิดจากการได้รับการศึกษาไม่เพียงพอ อยู่ในระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 38 และยังมีข้อเสนอแนะต่อการป้องกันบัตรเสียว่าควรพิมพ์บัตรเลือกตั้ง ที่มีทั้งภาษาไทยและภาษามลายูควบคู่กัน และควรเปลี่ยนแปลงแนวทางการวินิจฉัยบัตร คิดเป็นร้อยละ 40 และ 30 ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกะลุวอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงและหาแนวทางการแก้ไขรวมทั้งประยุกต์วิธีการจูงใจ และเพิ่มความสะดวกในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และวัฒนธรรมชุมชน

แนวทางการเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชน

1. ด้านสถาบันการศึกษา ควรจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านประชาธิปไตยเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชน
2. ด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน ควรมีการพูดคุยและมีส่วนร่วมแบบวิถีประชาธิปไตย และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารบ้านเมืองได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง
3. ด้านสถาบันสื่อมวลชน ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเยาวชน หาวิธีการจูงใจ และเพิ่มความสะดวกในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง
4. ด้านความเข้าใจทางการเมือง ควรจัดให้มีเวทีประชาธิปไตยในการเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองสำหรับเยาวชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตจังหวัดอื่น ๆ
2. ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองที่ดี สิทธิหน้าที่และประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
3. ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยถึงความพร้อม เพื่อส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนวิชารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์หรือที่เกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษา เน้นการกล่อมเกลาสังเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมืองให้แก่เยาวชน

บรรณานุกรม

- ทิพาพร ตันติสุนทร. (2558). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ประคอง กรรณสุต. (2538). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด หงส์ทองคำ. (2550). รัฐธรรมนูญ: ในมุมมองทางรัฐศาสตร์ วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 5(1), หน้า 14 –41.
- เยาวภา ประคองศิลป์, ฉันทนา กล่อมจิต, กนกอร ยศไพบุลย์ และกฤตกร กล่อมจิต. (2547). รายงานวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของการศึกษาขั้นพื้นฐาน” กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัฒนา แข่งไพเราะ. (2555). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยช่วงปี พ.ศ.2549-2554. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ศิริพงศ์ พงษ์พิพันธุ์. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ฮาซันพรีนติ้ง.
- สถาบันพระปกเกล้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). รายงานวิจัยเรื่อง “การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาประชาธิปไตยและค่านิยมของเยาวชนไทย” กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- เสถียร ปรีดาสา. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างความตื่นตัวทางการเมืองกับพฤติกรรมการเปิดรับและการใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความพึงพอใจของประชาชนจังหวัดมุกดาหาร กรณีการถ่ายทอดสดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในช่วงปี 2535-2537. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หรุณ เฟ็งโอ. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส. รายงานการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา ปริญญาตรี สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale: Reading in Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley&Son.